

Ur Mikael Börjesson, et al. (eds.),
*Fältanteckningar. Utbildnings- och
kultursociologiska texter tillägnade
Donald Broady*, Skeptronserien, SEC,
Uppsala universitet, 2006, 435p.

Fältperspektiv

Ett sätt att tänka för att uppnå slutmålet vid en väpnad insats

Håkan Gunneriusson

EBO, en idé som söker ett teoretiskt innehåll

En militärinsats i ett område som där väpnad konflikt äger rum är vansklig, minst sagt. Det finns mängder av förhandsinformation som ansvariga beslutsfattare kan och måste samla in, samt analysera i förhållande till vilka frågor man vill få svar på. Vidare är det en uppsjö av information som inte låter sig samlas in på förhand. När väl en insats sker i ett område kommer förutsättningarna där att förändras och nya mönster kan komma i dagen. Det underlättar emellertid avsevärt om man redan på förhand har en teoretisk modell av hur man skall betrakta den lokala arenan redo, i synnerhet om bilden delas av kollegorna. Denna essä är en ansats till att presentera ett sådant betraktelsesätt, syftande till att visa på den franske sociologen Pierre Bourdieus fältbegrepps värde när en teoretisk ram för EBO (effects-based operations) efterlyses. Detta kan i sin tur ge basen för ett teoretiskt styrdokument för genomförandet av EBO. Följande text kommer huvudsakligen att diskutera Bourdieus fältbegrepp och visa på dess potential för analys av vissa typer av militära operationer. Den avslutande tredjedelen av texten diskuterar 1990-talets konflikter i det sönderfallande Jugoslavien ur ett Bourdieuskt fältperspektiv, diskussionen rör sig huvudsakligen på de strategiska nivåerna då det källmaterialet är lättåtkomligt.

Att skapa teoretiska resonemang för insatser av så omfattande natur som EBO kräver att en balans mellan generaliserbarhet och operationalisering upprätthålls. Teorin måste vara av praktisk nytta för dem som fattar beslut om operationen, samtidigt som den hålls så generell att olika empiriska scenarion kan mötas av teorin utan att den tappar i relevans. I det följande kommer fältteori

att tillämpas på ett område som den tidigare inte använts för. Angreppssättet är nyskapande och med viss tillslipning kommer det att bli ett allt skarpare analysinstrument av väpnade konflikter, i synnerhet av fredsfrämjande operationer. Avsikten är inte att en gång för alla slå fast hur EBO skall förstås, avsikten är att erbjuda ett verktyg som kan förbättra lösandet av uppgifter för alla typer av organisationer som befinner sig i ett oroligt. Minimikravet är att teorin kan tjäna ett pedagogiskt syfte och som en ögonöppnare för de som inte tidigare tänkt i mer totala koncept. Det optimala är att modellen går utöver det pedagogiska syftet och kan tjäna som ett verktyg för analys i praktiken. I förlängningen kan doktrinutveckling bygga på Bourdieuska fältteoretiska resonemang, i synnerhet när det gäller fredsfrämjande uppdrag.

Redan inledningsvis bör det sägas att en teori aldrig kommer att kunna reflektera hela verkligheten, enbart vissa aspekter av den. Ett huvudsakligt syfte med en teori är att hitta huvuddrag som anses typiska för det man undersöker, detta är viktigt eftersom verkligheten ter sig alltför komplex och förvirrande. Fältet, som beskrivs nedan, är ingen empirisk realitet utan ett heuristiskt instrument, här använt för att ge underlag för beslutsfattande. Den teoretiska modellen avhåller sig från att gå in i detaljer, den beskriver endast ett förhållningssätt till en situation som enbart låter sig beskrivas empiriskt. På det sättet är teorin ändamålsenlig, det spikas inte fast några detaljerade förhållningsregler; empirins realiteter är det som styr modellens faktiska utformning (exempelvis är definitionen av *vad* som är symboliskt kapital helt och hållet avgörande av aktörernas värdering, det rör sig *inte* om en teoretiskt styrd värdering – mer om detta nedan).

Fältteorin kan i föreliggande tappning beskriva en praktik som militärer tidigare tillämpat, den är i många fall inte rent praktiskt nyskapande på ett tillämpat plan. Däremot kan fältteori ge en teoretisk och övergripande förklaring till praktikens logik som tidigare saknats. Man kan jämföra med den ständigt pågående vetenskapsteoretiska diskussionen om relationen mellan teknik och vetenskap, vad följer av det ena eller det andra. Det finns inget givet svar, men frågan är intressant då den genererar vetenskapliga problem. Men fallet är ofta att teknik föregår vetenskapen, vetenskapens uppgifter är då att förklara sammanhanget i vad den praktiske teknikern kommit fram till. Fältteori kan fylla samma funktion på det militära planet. Med detta synsätt är det förklarande perspektivet med teorin styrande, men teorin öppnar för militära praktiker med ett öppet sinne att föra den vidare på ett normativt vis.¹

Fältteori är sannolikt mest lämpligt vid fredsfrämjande operationer. Detta är förstas en empirisk fråga, men gissningsvis är det av större värde att försöka för-

¹ För en diskussion om normativ och beskrivande teori inom militärteori, se Jan Ångström, "Concepts Galore! Theory and Doctrine in the Discursive History of Low Intensity Conflicts," i Jan Ångström & Isabelle Duyvesteyn (ed.), *The Nature of Modern War. Clausewitz and His Critics Revisited*, Försvarshögskolan, Stockholm 2003, p. 154.

stå och påverka en kontrahent enligt fältteori och med andra medel än militära när konflikten är på fredsfrämjande nivå. Jan Ångström har redogjort för det moras av begrepp som gäller för lågintensiva konflikter etc, det råder ingen brist på definitioner.² Lågintensiva konflikter, etcetera, är ännu en situation där fältteori skulle kunna vara ett sätt att lättare nå uppsatt mål. Jag tänker härmed också undvika diskussionen om definitionen på lågintensiv etcetera, konflikt. Frågan om definitioner är huvudsakligen akademiskt intressant då det finns ett samhälle som är intresserat av svaret på frågan. Samhället utgör i detta fall primärt försvarsmakter som eventuellt väger in definitionen för att avgöra hur de skall utforma de styrkor de ämnar sätta in i ett område. Bättre vore att börja i andra ändan, studera konflikten empiriskt, bestämma vad som skall uppnås och därefter bestämma om man skall gå in med fulla spjäll eller fredsfrämjande ställ; det vill säga om man bedömer att försvarsmakten i fråga skall gå in med det absolut mest framstående vapensystemen man disponerar – exempelvis stridsvagnar, hangarfartyg, stridsflygplan, luftvärnssystem, tungt artilleri, etcetera, eller om det räcker med kängor på marken. Efter att detta beslut är fattat – vilket är bra mycket lättare utan en abstrakt definition av konflikten men med empirisk analys – kan definitionen följa av det fattade beslutet och inte av konflikten i sig.³ Intresset för definierandet av lågintensiv konflikt, etcetera kommer sannolikt att bli svagare eftersom det inte får någon operativ effekt.

Det finns för närvarande vitt skilda tolkningar av vad EBO står för, i flera fall är inte ens grunderna för begreppets betydelse gemensam.⁴ En del av de texter som produceras handlar om att fånga upp ett nytt begrepp som för stunden tillmätts ett visst värde, med syftet att fylla begreppet med sin egen gamla skåpmat med slutmålet att få mer resurser för tidigare initierad verksamhet.⁵ En för denna texts fungerande definition på EBO ges av Michael Callan och Michael Ryan enligt följande:

Effects-Based Operations are the application of military and non-military capabilities to realise specific and desired strategic and operational outcomes in peace, tension, conflict and post-conflict situations.⁶

Deras vidare applicering av begreppet håller en tämligen allmän nivå. Man skulle kunna tänka sig att denna text skulle kunna komplettera deras synsätt genom att

² Jan Ångström, op. cit. 2003.

³ Man kan ju tänka sig att en felbedömning gjordes av försvarsmakten, om så är fallet blir en omdefinition av konflikten självmarkerande.

⁴ Joshua Ho, "The Advent of a New Way of War. Theory and Practice of Effect Based Operations" i Johan Elg (ed.), *Effektbaserade operationer*, Försvarshögskolan, Stockholm 2005, pp. 64 ff.

⁵ Se exempelvis Choy Dawen, "Effect-Based Operations. Obstacles and Opportunities" i Johan Elg (red.), op. cit. 2005, p. 81, och Robert B. Herndon et al, "Effects-Based Operations in Afghanistan. The CJTF-180 Method of Orchestrating Effects to Achieve Objectives" i Johan Elg (ed.), op. cit. 2005.

⁶ Michael Callan & Michel Ryan, "Effects- Based Operations. Discussion Paper" i Johan Elg (ed.), op. cit. 2005, p. 102.

ge ett förhållningssätt att använda sig av. Faktum är att definitionen i sig fungerar mycket väl tillsammans med ett fältteoretiskt perspektiv, något som understryker relevansen i att ta det fältteoretiska ad notam. De tolkningar av vad EBO står för som man i första hand bör förhålla sig till ur svenskt perspektiv är de som brukar representeras av Joint Forces Command, USA. I det följande får sägas att fokus ligger på de aspekter på en tolkning av EBO som understryker vinnandet av freden.⁷ De aspekter som finns i de båda modellerna som fokuserar på vapenverkan är inte relevanta för den text som här presenteras.⁸

Teorin handlar inte om att påtvinga fienden sin vilja. Snarare är det frågan om att få motståndaren att självmant byta strategi, till en som är acceptabel enligt syftet med insatsen. Förvisso ingår som en komponent i teorin det avhållande inslag som uppvisande av vapenmakt innebär. Men detta är inte huvudsaken. Thomas Schelling har i sin bok *Arms and Influence* utvecklat den avhållande kraft som våldskapacitet innebär.⁹ Nu är inte Schelling ensam om detta, det finns en hel genre av litteratur kring diplomati med hot om våld.¹⁰

Detta med att potentiellt våld har en avskräckande effekt är fullt riktigt och en viktig sak, men att säkra våldsmonopolet är enbart ett minimikrav och inte en optimumnorm.¹¹ Om fältteorin skall föras samman med något militärt tänkande så är Sun Zi, den som konceptuellt bäst fångar vad det är frågan om.¹² Hans menade att en strategi som ger seger utan strid är överlägsen att vinna alla och många strider. Detta är även vad fältteori handlar om, fokus ligger inte på att slå motståndaren. Fältteorin handlar heller inte om att tvinga fienden att välja den näst bästa strategien för honom själv, eller till och med en sämre strategi. Fältteori handlar om att ändra förutsättningarna för samtliga aktörer i operationsområdet på sådant sätt att strategier som inte innefattar våld är de som

⁷ Niklas Wikström, "Introduktion. Effects-Based Operation, en högre form av krigskonst" i Johan Elg (ed.), op. cit. 2005, p. 12. En funktionalistisk definition av EBO, som ligger nära det amerikanska flygvapnets har fått ett visst företräde på senare tid hos USJFCOM (i artikeln ovan anges deras tidigare ställningstagande i frågan) bland annat i MNE4-projektet som Sverige deltar i. Detta perspektiv har emellertid fokus på att uppnå vissa effekter, huvudsakligen genom militära insatser. Det perspektivet är till liten nytta jämfört med det som här används när det handlar om att vinna freden. Jfr. <http://www.jfcom.mil/about/experiments/mne4.htm> [Besökt: 050316].

⁸ Sedan är det som skrivits teoretiskt angående detta tämligen utvecklade och platt. Se exempelvis Deputa David A, *Effects-Based Operations*, Aerospace Education Foundation, Arlington 2001. Utan att gå in närmare på den så får den främst sägas handla om vad man kan göra mot en fiende som inte försvarar sig. Skriften ger också en inblick i hur konkurrensen mellan vapengrenarna i USA utspelar sig.

⁹ Thomas Schelling, *Arms and Influence*, Yale Univ. Press, New Haven & London 1966. Resonemangen i kap. 5 fanns vara särskilt inspirerande i denna kontext.

¹⁰ Se exempelvis Alexander L. George utmärkta artikel "Theory and Practice" i Alexander L. George & William E. Simons (eds.), *The Limits of Coercive Diplomacy*, Westview Press, Boulder 1994 (2:a utg.) som fäster viss vikt vid uppmuntrande åtgärder och ej bara hot om våld. Boken i övrigt innehåller flera exempel på forskning i denna genre.

¹¹ Max Weber, *Ekonomi och samhälle*, Band I, Argos, Lund 1989, p. 64.

¹² Sun Zi, *Sun Zis krigskonst*, Fören. för orientaliska studier, Stockholm 1997, p. 25.

lättast leder till de mål som aktören satt upp. Skillnaden mellan Schellings resonemang och det föreliggande är flera, men kan summeras på grundläggande nivå. Schelling vill tvinga/avhålla motståndaren att välja ett annat alternativ än det denne helst skulle vilja välja. Fältteorin handlar däremot om att ändra förutsättningarna i det sociala rummet på så sätt att motståndarens mest önskade strategi blir en som vi finner vara acceptabel och som vi därmed tillåter. Men det viktiga är att vi framförallt uppmuntrar motståndaren att följa den nya strategin. Fokus för operationerna ligger således på att ändra på de politiska förutsättningarna, genom både piska och morot, fokus ligger inte primärt på duellen mellan en vald aktör och det egna lägret. Faran med att fokusera på en aktör och inte på fältet i sig är tvåfaldig. För det första finns det en mängd aktörer, genom att fokusera på deras miljö (den politiska såväl som den fysiska) kommer man åt dem alla. Om man väljer att trycka dit enbart en eller en handfull aktörer så kan andra klara sig undan, helhetsbilden tas då inte i beaktande. Det andra problemet med att fokusera på en enskild aktör är att tillvägagångssättet inte tar hänsyn till slutmålet på samma sätt som ett fokuserande på hela fältet gör. Detta är ett problem som kan leda till felaktiga beslut genom att huvudsak och bisak inte hålls isär. Här finns en hel del intressanta problem och möjligheter att fördjupa sig i, men den mer ingående problematiseringen ges i det följande emedan denna korta förklaring främst är tänkt som en handledning i vad texten handlar om.

Skall man då helt och hållet ignorera motståndaren enligt ovanstående resonemang? Absolut inte, det är frågan om vilka prioriteringar som skall göras, fältet i sig prioriteras över enskilda aktörer. De enskilda aktörerna skall dock fås att lägga om strategi. Om det skall lyckas måste ingående kvalitativ kunskap om aktören och dennes agenda göras. Vad är agendan, vilka alternativa strategier kan aktören fås att byta till, kan en kollektiv aktör fås att splittra sig med mer acceptabla agendor, etcetera. Huvudsaken är emellertid att ändra på de lokala förutsättningarna som fältet utgör, syftande till att skapa en miljö där de lokala aktörerna själva byter strategi till en mer acceptabel sådan.

Det kulturella fältets regler

Ett insatsområde kan låta sig beskrivas som ett kulturellt fält. Begreppet som det används här är inspirerat av det teorikomplex som den franske sociologen Pierre Bourdieu skapade. Själva teorin i sig omfattar ett batteri av begrepp och föreställningar. För närvarande behövs emellertid inte allt som rör fältteori för att skapa en teoretisk plattform för EBO-konceptet, inspiration har emellertid hämtats från befintlig teori där det är påkallat. Med "kultur" avses i detta sammanhang inte vad som i dagligt tal kan betecknas som finkultur, det har i stället en bredare betydelse. Kultur avser mänsklig verksamhet, i detta fall särskilt

mänskliga relationer, formella eller informella. Begreppet fält kan lättast förklaras som syftande på ett avgränsat socialt område med egna oskrivna regler. Det är dessa som sätter normen för människors beteende. Det sociala rummet utgör enbart en del av det samhälle, och kanske även geografiska rum, som insatsområdet utgör. Fältet kan syfta på den praktiserande politiska dimensionen i området, något som är fallet i denna text. De på fältet aktiva aktörernas (enskilda individer, grupper eller organisationer) grundläggande värderingar är avgörande för fältets framtida utformning. Ett fält kan definieras så brett som "Balkans politiska fält", eller så smalt som "Mostars politiska fält", eller till och med ännu smalare om det är motiverat av uppgiften. Ansatsen för vad man väljer att kalla ett fält är helt styrt efter den frågesällning och uppgifter man står inför. Begreppet fält är en teoretisk konstruktion baserad på empiriska fakta. Ett fält definieras genom de vinster som står att vinna på det. Vad är fältets specifika intressen, insatser och avgränsningar? Svaren på dessa frågor besvaras bäst av den som genom sin levnad är upplärd att agera på det specifika fältet. Fältets egenskaper och lagar är det som utgör ett fält. Varje kulturellt fält har sina egna regler som bestämmer vad som är att betrakta som kapital (se nedan, rubriken: Symboliskt kapital). Om man förstår fältets egenskaper kan en bild av fältet ges, såväl av aktörernas agendor som av de olika positionernas värden.¹³

Det politiska fältet i operationsområdet i synnerhet

Utgångspunkten är den klassiska definitionen av krig som en fortsättning på politiken med andra medel.¹⁴ Oavsett om vi fokuserar på de väpnade styrkorna i området, eller på den civila politiska strukturen kan vi med denna definition fastslå att vi är ute efter att definiera det lokala politiska fältets regler i operationsområdet, oavsett vilken form eller våldsamhetsgrad fältet har för stunden. Om detta uppnås kommer möjligheten till att fatta riktiga beslut att öka dramatiskt, exempelvis kan beteendemönster avläsas för att ge prognoser om framtiden på strategisk nivå och nedåt. Här finns anledning att påminna om att detta är en empirisk vetenskap. De teoretiska ramarna som här anges beskriver ett sätt att tänka och förhålla sig till insatsen. Vad som faktiskt gäller och värderas på det faktiska fältet är bortom teorins räckvidd.

Strategier på fältet utgörs av olika slags reproduktionsstrategier. Det handlar om att behålla eller förbättra sina egna och/eller gruppens positioner på fältet. Det handlar kort sagt om makt. Ett exempel är konverteringsstrategier, vilka ofta syftar till att omsätta en given kapitalform till en annan form av kapital som vid det givna tillfället erkänns som mer lönsamt på fältet. I ett område som

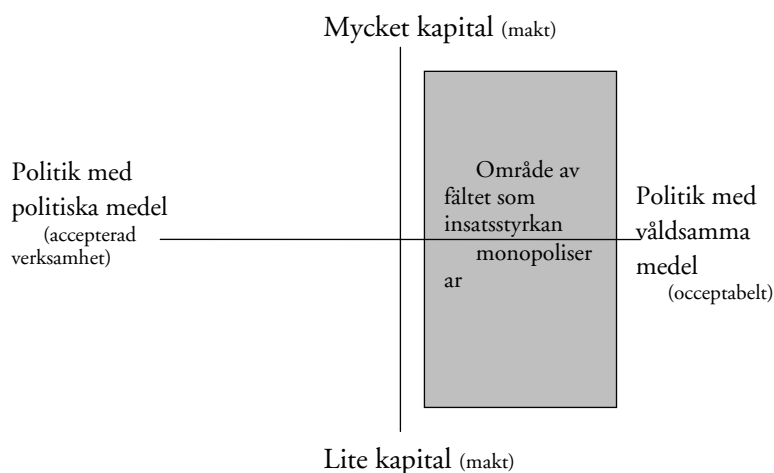
¹³ Pierre Bourdieu, *Texter om de intellektuella. En antologi*, Symposion, Stockholm 1992, p. 41.

¹⁴ Carl von Clausewitz, *Om kriget*, Bonnier, Stockholm 1991, p. 42.

präglas av oroligheter kan det politiska fältet liknas vid ett sluttande plan där aktörerna märker att man bör utöva våld för att få inflytande, därmed överges mer civiliserade politiska metoder. Generellt kan man säga att det högsta målet för kampen på fältet är just *dominans*. *Dominans* kan definieras som ett stort innehav av ett på fältet gångbart symboliskt kapital (exempelvis våldskapacitet; förmåga att dra ihop massmöten; religiös legitimitet), ofta manifesterat genom besittandet av viktiga positioner (exempelvis olika typer av ledarskap). Fältets utformning speglar den/de dominanta gruppens/gruppernas värderingar.

Ett fält förutsätter en kamp, som ger fältet dess rymd. Aktörerna erkänner alla att det politiska spelet är värt att spela. Det är vad som krävs för att kvalificera sig som aktör, men de hävdar olika meningar och tillämpar olika metoder. Förekomsten av ett flertal institutioner som kan dela ut belöningar inom fältet ökar förutsättningarna för kampen på fältet. Dessa institutioner kan exempelvis vara olika statliga institutioner, men det kan också röra sig om informella institutioner som olika typer av grupperingar (militära, etniska, religiösa, geografiska, etc).

Intresset ligger på av det politiska fältet, oavsett om medlen är av våldsam natur eller mer civiliserade. Dessa två förhållningssätt till politiken är vad som konstituerar det fälts poler fokus här ligger på. Den internationella insatsstyrkan har som ett mål att monopolisera våldsutövningen i området. Detta gör att flera av aktörerna på fältet får sina positioner hotade. Att enbart möta dem med våld och därmed få dem att gå under jorden är inte den effekt som skall uppnås. Den effekt som skall uppnås på det lokala politiska fältet i operationsområdet är att all politisk verksamhet bedrivs inom ramar som är definierade av de politisk-strategiska mål som insatsstyrkan är en produkt av. Grupperingar som har ett politiskt överordnat syfte, bortom våld, är benägna att lägga om strategi om alternativet är marginalisering, alternativt att organisationens existens hotas. Denna benägenhet är en av två viktiga faktorer som avgör att det är viktigt att påverka dessa aktörer särskilt. Den andra viktiga faktorn är att aktörer med en politisk agenda har lätt att hävda legitimitet i regionen för sina handlingar, detta ställt i kontrast mot banditgång och krigsherrar med begränsade mål.

Figur 1 *Det politiska fältet i operationsområdet*

Anm: Aktörer som befinner sig på den högra delen av fältet skall med uppmuntran och avskräckning fås att lägga om sina strategier till dem som representeras på den vänstra delen av fältet.

Olika typer av grupperingar kan erbjuda varierande typer av belöningar formella som informella. Exempelvis kan pengar eller löften om positioner i den nuvarande eller kommande statshierarkin erbjudas. Men det kan också röra sig om mer svårgräpbara drivkrafter. Drivkrafterna är i regel svåra att identifiera om det rör kulturella företeelser som inte är lätta att känna igen i den egna politiska kulturen. Det är i dessa svåridentifierade egenheter som en mycket stor felkälla finns när det gäller optimerandet av val av handling på operationsområdet. Makt i någon form är vad som värderas på fältet, även om makten är indirekt. Den specifika empiriska frågan för varje studie är: vad konstituerar makt i just detta fall? Varje fält har sina specifika egenskaper, även om alla fält har vissa gemensamma grundstrukturer, som gör fältteorin möjlig att applicera på olika områden.¹⁵

Exempelvis kan Frankrikes intellektuella fält inte studeras utan hänsyn till den vikt ett fåtal så kallade elitskolor tillmätts i landet. Ett land som forna Jugoslavien har den egenheten att den regionala särarten är utpräglad i jämförelse med många andra länder, något som präglar det politiska fältet. En bild av fältet uppnås genom att studera hur aktörer och institutioner förhåller sig till varandra. De relativa förhållandena styr aktörernas strategier, vilka i sin tur syftar till att bevara eller förändra styrkan i fältets olika maktformer.¹⁶ Makten på fältet är relativ det övriga fältet, detta medför att en starkare position uppnås om motståndarnas kapital utsätts för värdeminskning, makten reduceras.

¹⁵ För några exempel på olika fältstudier, se Donald Broady, *Kulturens fält. En antologi*, Daidalos, Göteborg 1998.

¹⁶ Pierre Bourdieu, *Homo Academicus*, Symposium, Stockholm 1996. p. 159.

Tankemodellen är enkel på sitt sätt, men det handlar om mer än att förstå den. Modellen måste tänkas, det är ett förhållningssätt till verkligheten som gör att man snabbt får ett sätt att ordna och strukturera aktörerna inom operationsområdet. Modellen erbjuder med detta en anvisning till vilka handlingsalternativ som föreligger och vad som är det rimliga att göra.

Att agera enligt fältteori på operativ nivå betyder att man måste förhålla sig till åtminstone tre uppgifter, varav en av dem kan räknas som det som skiljer angreppssättet från konventionella handlingsalternativ:

1) Skapa monopol på våld i operationsområdet.

Detta är det minimikrav som ofta ställs på insatsstyrkan. Om ambitionsnivån från politiskt-strategiskt håll är låg kan operationsområdet avgränsas till att vara mindre än konfliktområdet. Bosnien är ett gott exempel där Bosniensserberna tilläts att kontrollera sina områden då resurser inte fanns för att ta sig an deras våldskapacitet.

2) Identifiera nyckelaktörers agendor.

Här handlar det i hög grad om de som utövar våld: vilka av dessa har en uppriktig politisk agenda? Sådana aktörer har potential att lägga om sitt handlande till en politisk agenda utan våld. Vidare måste aktörer som inte utövar våld men som har en politisk agenda identifieras. Samtliga av dessa aktörer måste vara tillgängliga för dialog och kvalitativt underrättelsearbete.

3a) Erbjud möjlighet att lägga om strategi för våldspraktiserande aktörer.

När väl ett godtagbart monopol på våld uppnåtts och fått verka ett tag, då bör förhandlingar föras med aktören. I korthet erbjuds resurser för att verka politiskt, men med fredliga medel. Dessa resurser är styrda av aktörens behov och kan variera, det kan röra sig om både varor och tjänster.

3b) Erbjud resurser till politiska aktörer utan en våldsam praktik.

Detta är förstås en morot för dessa politiska aktörer med en fredlig agenda. Men desto viktigare är att det också är en piska för de våldspraktiserande aktörer som vägrar lägga om sin strategi. Dessa kommer att se sitt politiska inflytande minska i takt med att de fredligt praktiserande politikernas partiapparat och möjlighet att nå ut växer, samtidigt som insatsstyrkan försvårar våldsutövarnas agenda. Punkt 3a) finns fortsatt öppen för dem som så önskar.

Viktigt att understryka här är att de som erhåller hjälp för att bedriva politik gärna får vara negativa till den politik som de länder som insatsstyrkan utgör bedriver. Det får under inga omständigheter framstå som att de som erhåller hjälp är köpta av utomstående makt, deras symboliska kapital får inte undergrävas. Det bästa är om en grupp olika aktörer med stor politisk spännvidd erhåller hjälp. Dessa aktörer blir basen för det reformerade politiska fältet. Genom att

dessa aktörer stärks kommer det politiska fältet omdefinieras på så sätt att de våldspraktiserande aktörerna marginaliseras.

I slutändan kommer dessa aktörer – om de ej byter strategi – att uppfattas som terroristorganisationer i opposition mot det civila politiska systemet.